

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání v judikatuře Nejvyššího soudu

V současnosti účinný zákon č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník (dále jen TZ) upravuje trestný čin „Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání“ ve svém § 337. Tento trestný čin pak spadá do kategorie trestných činů obecně nebezpečných. Základní skutkovou podstatu tvoří výčet jednání obsažený v prvním odstavci paragrafu 337, přičemž patrně nejčastěji se pachatelé dopouštějí jednání uvedených pod písmeny a) a f).

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) TZ

Trestného činu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle této skutkové podstaty se dopustí ten, kdo „*maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl*“. Nejčastěji se tento trestný čin týká řidičů, kteří se na základě zákona č. [361/2000](#) Sb. o provozu na pozemních komunikacích (dále ZPPK), tzv. vybodovali, tedy dosáhli 12 bodů v souladu s přílohou tohoto zákona.

Problém mohl v tomto případě vyvstat především s ohledem na znění obou norem, tedy TZ a ZPPK, který se snažilo vyřešit trestní kolegium Nejvyšší soud (dále NS) ve svém stanovisku **Tpjn 302/2010**. NS nejprve shledal, že není pochyb o tom, že „*odnětím příslušného oprávnění*“ ve smyslu § 337 TZ je „odnětí“ řídičského oprávnění podle ZPPK v případě řidiče, který pozbyl zcela zdravotní nebo odbornou způsobilost (§ 94 ZPPK). Větší prostor pak NS věnoval otázce, zda lze dosažení dvanácti bodů a následnou výzvu obecního úřadu obce s rozšířenou působností k odevzdání řídičského průkazu (§ 123c odst. 3 ZPPK) považovat za rozhodnutí o odnětí příslušného oprávnění podle jiného právního předpisu ve smyslu § 337 TZ. V případě této výzvy pozbývá řidič, který nevyužil oprávněného prostředku (viz níže) automaticky řídičské oprávnění po pěti dnech od doručení výzvy. Problém je v tomto bodě ve znění obou předpisů, jelikož TZ hovoří o „rozhodnutí“, ZPPK pak o „oznámení“ či „výzvě“. Argumentováno bývá v tomto případě pachateli především tím, že zde podle ZPPK není žádné „rozhodnutí“, jehož výkon by byl mařen, ale pouze oznámení či výzva. NS si zde tedy musel vybrat mezi pojetím rozhodnutí ve formálním a materiálním smyslu. S odkazem na názor převažující v judikatuře správních soudů i Ústavního soudu ČR, se NS vyslovil pro materiální pojetí rozhodnutí, přičemž vždy je podle názoru NS rozhodující obsah aktu správního orgánu a ne jeho označení. Řidič, který tedy nevyužil možnost podat námitky proti záznamu bodů a pozbuje řídičské oprávnění automaticky po pěti dnech od doručení výzvy k odevzdání řídičského průkazu, se tedy dopouští trestného činu podle § 337 TZ, pokud bude dále řídit motorové vozidlo. V případě, že se řidič naopak rozhodne podat proti záznamu bodů námitky podle § 123f ZPPK, je třeba za rozhodnutí považovat až negativní rozhodnutí o námitkách (záznam bodů je potvrzen). Další argument, který bývá pachateli vznášen a s nímž se musel NS vypořádat, zní, že vybodovaný řidič své oprávnění pouze pozbývá, zatímco odňato je řidiči vysloveně pouze v případech již zmíněného § 94 ZPPK. NS zde poukázal na to, že správní předpisy obecně nemají jednotnou terminologii, co se týče odnětí, či pozbytí oprávnění a že pojem „odnětí oprávnění“ použitý v § 337 TZ je třeba vykládat autonomně tak,

aby odpovídal smyslu a účelu tohoto ustanovení. NS v tomto bodě rovněž poukázal na to, že pokud by se Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dopustili pouze řidiči, kterým bylo řidičské oprávnění odňato podle § 94 ZPPK, protože pozbyli zcela zdravotní nebo odbornou způsobilost, vznikl by zde neodůvodněný rozdíl mezi oběma skupinami řidičů. Řidiči, kteří pozbyli svou způsobilost podle § 94 ZPPK, mnohdy ne vlastní vinou (úraz, nemoc atp.) by byli vystaveni přísnějšímu postihu, než řidiči, kteří pozbyli řidičského oprávnění na základě svého vědomého protiprávního chování.

Někteří pachatelé se rovněž brání argumentem, že vozidlo pouze přemísťovali (přeparkovali) a poukazují na zásadu subsidiarity trestní represe (§ 12 odst. 2 TZ). NS uvedl, že k naplnění znaků tohoto trestného činu stačí jedno jednání a není třeba, aby pachatel konal zakázanou činnost opakovaně, či soustavně (Usnesení 7 Tdo 1434/2011). Dále má Nejvyšší soud za to, že *„každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem, a proto ho obecně nelze považovat za čin, který není společensky škodlivý. Opačný závěr v podobě konstatování nedostatečné společenské škodlivosti činu lze učinit jen výjimečně v případech, v nichž z určitých závažných důvodů není vhodné uplatňovat trestní reprezi a pokud posuzovaný čin svou závažností neodpovídá ani těm nejlehčím, běžně se vyskytujícím trestným činům dané právní kvalifikace“* (Usnesení 6 Tdo 134/2012).

Někteří řidiči potom zaměňují pojmy „řidičské oprávnění“ a „řidičský průkaz“. Vztah těchto dvou pojmů nejlépe osvětluje § 103 ZPPK, když říká, že řidičský průkaz je veřejnou listinou, která osvědčuje řidičské oprávnění držitele. Ztrátou dvanácti bodů pozbývá řidič oprávnění řídit motorová vozidla na území ČR, a to i kdyby byl navíc držitelem řidičského průkazu cizího státu. Tento průkaz ho pak opravňuje řídit motorová vozidla mimo ČR (Usnesení 7 Tdo 1511/2011).

Někteří pachatelé rovněž poukazují na existenci krajní nouze. Většinou však není splněna podmínka bezprostředně hrozícího nebezpečí, nebo podmínka nemožnosti odvrátit nebezpečí jiným způsobem. Takto Nejvyšší soud neuznal existenci krajní nouze v případě záchrany vozidla jeho přeparkováním, jelikož vozidlo mělo být „odcizováno“ (Usnesení 3 Tdo 862/2011). Stejně se postavil i k případu, kdy obžalovaný tvrdil, že musel auto použít, jelikož musel navštívit babičku, která byla ve špatném zdravotním stavu (Usnesení 4 Tdo 160/2011).

Zajímavé je rovněž Usnesení 7 Tdo 202/2012 - obviněný tady popíral existenci subjektivní stránky trestného činu. V daném případě byl obviněný upozorněn na to, že mu bude ve správním řízení uložena trest zákazu řízení za přestupek spočívající v tom, že v místech, kde byla povolena rychlost 90 km/h jel rychlostí 149 km/h. V důsledku toho sdělil Magistrátu v Českých Budějovicích, že odjíždí na několik měsíců do zahraničí. Zde však pobyl pouze tři týdny. Podle názoru NS však musel být obviněný srozuměn s tím, že je proti němu vedeno správní řízení a v době, kdy řídil opětovně vozidlo, jednal tedy v **eventuálním úmyslu**.

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. f)

Trestného činu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle této skutkové podstaty se dopustí ten, kdo *„maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu tohoto trestu.“*

V souvislosti s touto skutkovou podstatou se NS vyjádřil rovněž k pojmu „maření“ výkonu rozhodnutí, nebo podstatné ztěžování výkonu takového rozhodnutí (Usnesení 5 Tdo 10/2012). Podle názoru NS mařit nebo podstatně ztěžovat výkon rozhodnutí znamená, *„že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáno, fakticky v důsledku jednání pachatele vykonáno není a vykonat ho nelze nebo je vykonáno za podstatně ztížených podmínek. Neznamená však, že výkon rozhodnutí by byl zmařen, tj. že by už nebylo možné rozhodnutí vykonat.“* Pachatel se takového trestného činu dopustí třeba tak, že

nepřebírá výzvu k nástupu trestu odnětí svobody, záměrně mění místo svého pobytu, snaží se vzbudit u soudu mylný dojem, že jsou u něj dány důvody, pro které nemůže trest odnětí svobody nastoupit atd.

Odsouzený, která odmítá nastoupit výkon trestu odnětí svobody, naplňuje základní skutkovou podstatu trestného činu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání. Jednání odsouzeného, který však již trest odnětí svobody vykonává a uprchne z něj, však již bude třeba posoudit podle ustanovení § 337 odst. 3 písm. b) TZ (srov. Usnesení 3 Tdo 758/2011).

JUDr. Jiří Lojda, LL.M. EUR., Ph.D.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námítky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)